

Geacht bestuur van de Bewonersorganisatie Hortusbuurt-Ebbingekwartier,

Op 9 november hebben we uw vragen over de voorgenomen verhuizing van de dagopvang van het Leger des Heils naar de Nieuwe Boteringestraat 28-30 ontvangen. We waarderen het zeer dat u de tijd heeft genomen om de vragen en zorgen die in de buurt leven, met ons te delen.

Wij begrijpen dat de voorgenomen verhuizing van de dagopvang naar de Nieuwe Boteringestraat voor de omgeving tot zorgen kan leiden en hebben daar begrip voor. Wij willen hierover graag met jullie en andere omwonenden in gesprek gaan en blijven. Dit vormt de basis van het participatietraject en daarmee ook van de definitieve besluitvorming. We streven ernaar om alle belangen, waaronder die van de omwonenden, de bezoekers van de dagopvang, de zorgmedewerkers, en alle andere factoren zo goed mogelijk met elkaar in balans te brengen. Alle input vanuit de buurt wordt meegenomen richting het college en weegt mee in de definitieve besluitvorming, om zo te komen tot een zorgvuldig gewogen besluit. Daaronder vallen ook alle praktische oplossingen die helpend zijn voor een veilige en goede buurt, voor alle bewoners en werkers in deze omgeving.

Ook willen we graag benoemen dat het Leger des Heils toejuicht dat er op de huidige locatie van de dagopvang omwonenden zijn die een actieve rol binnen de dagopvang vervullen als vrijwilliger. Op de voorgenomen nieuwe locatie zijn er veel mogelijkheden voor de buurt om betrokken te zijn bij de praktijk van de dagopvang.

In deze brief beantwoorden wij de vragen die u aan ons gesteld heeft. We hebben de beantwoording per thema opgenomen.

Procesgang tot het definitieve besluit

Het college heeft op 4 november het voorgenomen besluit genomen om de Nieuwe Boteringestraat 28-30 aan te wijzen als potentiële opvanglocatie. Dit vormde ook het startpunt voor het participatietraject met de buurt. In dit participatietraject volgen wij de Participatieverordening van de gemeente Groningen. Ook passen wij daarbij de Leidraad 'Realiseren voorzieningen van kwetsbare groepen 2.0' (2020) toe.

Op 1 december zal de informatiebijeenkomst met de buurt plaatsvinden. Van deze informatiebijeenkomst zal een verslag worden gemaakt, dat via de projectpagina gedeeld zal worden. Medio december zal het college worden geïnformeerd over het participatietraject tot nu toe. In januari zal het college het definitieve besluit nemen over het aanwijzen van de Nieuwe Boteringestraat als opvanglocatie. Hiervan ontvangt de buurt per brief een terugkoppeling.

De informatiebijeenkomst op 1 december zal worden geleid door een onafhankelijke gespreksleider. De opening zal worden verzorgd door de wethouder. Hierna zal een ervaringsdeskundige zijn/haar verhaal delen. Daarna volgt een panelgesprek tussen de manager van het Leger des Heils, een collega van Openbare Orde en Veiligheid en van de Directie Maatschappelijke Ontwikkeling. Tijdens dit panelgesprek zullen we zo veel mogelijk de vragen die door de buurt gesteld zijn, proberen te beantwoorden. Na het panelgesprek is er voldoende gelegenheid om in gesprek te gaan met de betrokken professionals vanuit verschillende directies vanuit de gemeente Groningen en het Leger des Heils.

We willen benadrukken dat ook na 1 december er voldoende gelegenheid is om uw zorgen en vragen met ons te delen.

Waarom de Spilsluizen verlaten?

In 2023 heeft er een samenvoeging plaatsgevonden van de activiteiten van het Leger des Heils en de Open Hof. De activiteiten van de (samengevoegde) dagopvang vinden sindsdien plaats aan de Spilsluizen. Met de samenvoeging zijn de openingstijden van de dagopvang aangepast, om beter te kunnen aansluiten op de openingstijden van de winternoodopvang in Groningen.

Begin 2024 kwam het bericht dat de eigenaar het pand wilde verkopen. Het Leger des Heils heeft destijds onderzocht of het kopen van dit pand een optie zou kunnen zijn. Hoewel het pand qua ligging (in het centrum van de stad) zeer goed voldoet, is er te weinig ruimte (te creëren) om de dagopvang goed te kunnen inrichten. Er is simpelweg te weinig vloeroppervlak beschikbaar op de begane grond om deze locatie duurzaam in te kunnen zetten als dagopvanglocatie.

Het Leger des Heils heeft een zorgvuldige afweging gemaakt over de mogelijke koop van het pand aan de Spilsluizen. Na ingebruikname van het pand aan de Spilsluizen is gebleken dat de beschikbare ruimte op de begane grond niet optimaal is ingericht en bovendien te klein is voor het aantal bezoekers. Door de verschuiving van piekmomenten zijn er vaker meer mensen tegelijk in het pand, waardoor de huidige indeling niet goed aansluit bij de praktijk. Daarnaast is er onvoldoende werkruimte voor het personeel. Dit belemmert het bieden van optimale zorg. Goed om te benadrukken: er is geen sprake van een uitbreiding van de capaciteit van de dagopvang op de voorgenomen nieuwe locatie. Daarnaast is ook het aantal bezoekers niet significant toegenomen. Het doel van de verhuizing is om een inrichting te kunnen bieden die wel goed aansluit bij de praktijk, waarbij ook op piekmomenten voldoende ruimte is voor alle bezoekers. Gezien deze redenen was het voor zowel het Leger des Heils als de gemeente Groningen niet verstandig en doelmatig om het pand te kopen.

In mei 2024 ontstond, door het samenvoegen van de activiteiten van het Leger des Heils met de Open Hof en het sluiten van de winternoodopvang, overlast aan de overkant van de locatie, met name op het gras van de kade. Het was een samenloop van omstandigheden waarvan we hebben geleerd en waarop we onze samenwerking hebben aangepast. Om actief in te kunnen grijpen is er nauwe en (inmiddels) structurele afstemming ontstaan tussen de dagopvang, de betrokken ketenpartners (zoals hulpverleners voor verschillende bezoekers, outreachende werkers en de coördinator buitenslapers), OOV en de politie. Op vaste afstemmingsmomenten wordt voortdurend gekeken hoe het gaat met de bezoekers en wie naast de bestaande hulpverlening mogelijk extra ondersteuning nodig heeft. Bij onrust stemmen we direct af wie welke actie onderneemt om de situatie te herstellen. Vaak betreft het dan een noodsignaal in een situatie die doorbroken moet worden. Deze werkwijze is vergelijkbaar met de inzet die op andere voorzieningen binnen de maatschappelijke opvang worden gepleegd.

Ons doel is en blijft om samen te zorgen voor een veilige en leefbare omgeving voor zowel bezoekers als omwonenden. Voor de beoogde nieuwe locatie wordt een integraal veiligheidsplan ontwikkeld waarin uitgebreid beschreven staat wie welke rol heeft om de veiligheid zowel in de omgeving als van de bezoekers en het personeel te waarborgen. Onder het kopje Veiligheidsplan gaan we hier nader op in.

Nieuwe locatie

De afgelopen periode heeft er een uitgebreide verkenning van potentiële locaties voor de dagopvang plaatsgevonden. In totaal zijn er meer dan 15 verschillende locaties beoordeeld op de relevante criteria zoals bruikbaarheid, beheersbaarheid en spreiding over de stad. Het Leger des Heils hanteert bovendien een programma van eisen voor de inrichting van een dagopvang. Hierin zijn zaken als benodigde vierkante meters en toegankelijkheid opgenomen. Doordat een locatie in de binnenstad voorwaardelijk is voor de bezoekers van de dagopvang, en er ook een groot vloeroppervlakte op de begane grond beschikbaar moet zijn, zijn veel locaties noodgedwongen afgefallen. We benadrukken hierbij ook dat er in de huidige tijd sprake is van schaarste, waardoor er relatief weinig locaties beschikbaar komen.

In juni 2025 is de Nieuwe Boteringestraat 28-30 voor het eerst als potentiële locatie voor de dagopvang gedeeld met de betrokken wethouders. Dit vormde het startpunt van een uitgebreid vooronderzoek. Elke locatie heeft haar eigen aandachtspunten en uitdagingen. Voor de Nieuwe Boteringestraat geldt bijvoorbeeld dat de locatie te groot is voor het Leger des Heils alleen, waardoor voor de overgebleven kantoorruimte nog een passende invulling nodig is. De insteek daarbij is dat primair de bezoekers van de dagopvang hier overdag gehuisvest zullen worden, en dat er verder met name gezocht wordt naar werkplekken (kantoorruimte) voor (zorg)professionals van verschillende ketenpartners. Dit draagt bij aan de zichtbaarheid en veiligheid van de doelgroep. Daarnaast is voor deze specifieke locatie de uitdaging om ervoor te zorgen dat het Nieuwe Kerkhof als 'Groene Parel' aantrekkelijk blijft voor alle gebruikers. Na een definitief besluit willen wij hierover ook graag met omwonenden in gesprek.

De zoektocht naar een alternatieve locatie voor de dagopvang heeft zich verder gericht op panden die langjarig beschikbaar zijn. Het verhuizen van een dergelijke voorziening is ingrijpend, zowel voor omwonenden als voor de bezoekers en de medewerkers van de dagopvang. We stellen dan ook geen maximale duur aan de huur van de locatie aan de Nieuwe Boteringestraat.

Er wordt door de gemeente Groningen en andere gemeenten in onze regio sterk geïnvesteerd in het voorkomen en terugdringen van dakloosheid en het bieden van passende vervolgo oplossingen. Wanneer niemand meer tussen wal en schip valt, is een dergelijke voorziening overbodig. Tot die tijd is de dagopvang een essentieel onderdeel van het totale pakket aan voorzieningen rondom de maatschappelijke opvang.

Mocht er een definitief besluit volgen, dan neemt het Leger des Heils het initiatief voor het instellen van een omgevingsoverleg waarbij ook de relevante afdelingen van de gemeente betrokken zullen worden. In dit overleg willen we samen met omwonenden werken aan oplossingen voor de verschillende uitdagingen rondom de nieuwe locatie. Ook biedt dit overleg de kans om de situatie rondom de dagopvang nog beter te monitoren. Zo kan er waar nodig snel worden bijgestuurd of opgeschaald.

Veiligheidsplan

De ervaring leert dat mensen die gebruik maken van een dergelijke voorziening soms voor hinder in de omgeving kunnen zorgen. Hinder en overlast proberen wij op diverse manieren te voorkomen, onder meer door ons zorgvuldig voor te bereiden op verschillende scenario's. Ervaring en samenwerking stellen ons in staat om snel te reageren en anticiperen.

Voor de huidige locatie van de dagopvang aan de Spilsluizen is een veiligheidsplan opgesteld voor intern gebruik. Zoals eerder benoemd is er daarnaast structurele afstemming tussen de dagopvang, betrokken ketenpartners, openbare orde en veiligheid en de politie. Voor de nieuwe locatie zullen wij ook een integraal veiligheidsplan opstellen, in samenspraak met de buurt. In dit veiligheidsplan worden de rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

Het veiligheidsplan is een document dat, naast interne veiligheidsvoorzieningen zoals brandveiligheid en BHV, vooral afspraken tussen professionals bevat. Deze afspraken variëren van de commandostructuur bij incidenten tot de verschillende overlegstructuren met ketenpartners zoals betrokken hulpverleners, outreachende medewerkers van bijvoorbeeld de GGD of het WIJ-team, de politie en de afdeling openbare orde en veiligheid. Elk veiligheidsplan wordt op maat gemaakt en verschilt dus per locatie. Het veiligheidsplan zal voor de opening worden vastgesteld in de lokale driehoek.

Belangrijk om te benoemen: een veiligheidsplan is een **dynamisch** document. Het op- en afschalen van de hierin beschreven structuren gebeurt wanneer de situatie daarom vraagt. Het eerdergenoemde omgevingsoverleg is een belangrijk instrument in zowel de totstandkoming van het plan als het tijdig kunnen signaleren van veranderingen die aandacht behoeven.

Ter aanvulling willen wij, voorafgaand aan de opening, met de buurt een document delen waarin is vastgelegd wie wanneer en waarvoor bereikbaar is. Voor meldingen over overlast kunt u bijvoorbeeld gedurende de openingstijden met de locatie bellen; medewerkers gaan dan in gesprek met de bezoekers. Dit telefoonnummer zal voorafgaand aan de opening met omwonenden gedeeld worden. Daarnaast kunt u voor overlastmeldingen van personen terecht bij het Meldpunt overlast en zorg van de gemeente Groningen.

Op de dagopvang zelf zijn tijdens de openingstijden medewerkers en vrijwilligers van het Leger des Heils aanwezig. Bovendien werken we, samen met het Leger des Heils, het plan uit om te borgen dat er medewerkers van het Leger des Heils zichtbaar ingezet worden in de directe omgeving. Zij zullen een burg vormen tussen de bezoekers van de dagopvang en de omgeving, door laagdrempelig contact met beide partijen. Dit om preventief op te treden en mogelijke overlast te voorkomen.

Buiten de locatie moeten de bezoekers van de dagopvang zich houden aan de regels die gelden voor iedereen die in de openbare ruimte verblijft. De BOA's van de afdeling toezicht en handhaving van de gemeente Groningen zijn primair verantwoordelijk voor handhaving bij overtredingen van de Algemeen Plaatselijke Verordening 2021, verloedering en overlast zonder veiligheidsrisico. Bij escalatie of strafbare feiten is de politie verantwoordelijk voor de handhaving.

Om goed in kaart te brengen welke aanpassingen aan de fysieke omgeving kunnen bijdragen aan het gevoel van veiligheid, organiseren wij voorafgaand aan de opening een 'schouw'. Concreet stellen we

voor om samen met een groep (vertegenwoordigers van) omwonenden en medewerkers van de gemeente de buurt in te gaan om knelpunten te signaleren.

In het pand aan de Nieuwe Boteringestraat is er de mogelijkheid om kantoorruimte te realiseren voor complementaire functies, bijvoorbeeld voor ketenpartners binnen de maatschappelijke opvang. Ook is er ruimte voor initiatieven uit de omgeving, indien daar behoefte aan is. Dit komt de samenwerking en de toeleiding naar zorg ten goede en kan tevens bijdragen aan een soepele integratie in de buurt. Naar verwachting zal de aanwezigheid van meer professionals in het pand een positief effect hebben op de veiligheid.

Evaluatie, bijstellen

Zoals eerder omschreven zal het Leger des Heils na een definitief besluit het initiatief nemen voor het instellen van een omgevingsoverleg waarbij ook de relevante afdelingen van de gemeente betrokken zullen worden. In dit overleg worden afspraken gemaakt over de frequentie en inhoud van deze bijeenkomsten. Dit overleg biedt ook de kans om de situatie rondom de dagopvang nog beter te kunnen monitoren.

Na opening komt er een eerste aanspreekpunt voor de dagopvang. Deze medewerker staat in nauw contact met omwonenden en betrokkenen. Voorafgaand aan de opening delen wij het telefoonnummer van het aanspreekpunt met de buurt.

Daarnaast kan er contact worden opgenomen met:

1. Meldpunt Overlast en Zorg: voor overlastmeldingen van personen kunt u terecht bij het Meldpunt Overlast en Zorg van de gemeente Groningen.

Zij zijn geopend van maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 17.00 via 050 58758 85.

Buiten de openingstijden van het Meldpunt Overlast en Zorg kunt u te allen tijde online een melding doen via: www.gemeente.groningen.nl/overlast-en-zorg-melden.

Afhankelijk van de melding kan deze direct worden opgepakt en anders krijgt u binnen 7 dagen een reactie van de gemeente.

2. Politie: ervaart u ernstige overlast en denkt u dat ingrijpen door de politie nodig is?

Bel de politie: 0900-8844.

Bij acuut gevaar belt u 112.

We hopen met deze brief uw vragen te hebben beantwoord. Zoals al eerder aangeboden, willen we deze beantwoording graag mondeling toelichten. We horen graag of u van dit aanbod gebruik wilt maken.

Met vriendelijke groet,
Het Regionaal Programma Beschermd Wonen & Opvang